

Dinàmica general de cerca en una base de dades

Amb independència de la base de dades que estem utilitzant, l'habilitat per trobar informació rellevant sobre una matèria es una eina molt important que ens ajudarà en el transcurs i després de finalitzar els nostres estudis i investigacions. Aquesta habilitat l'aconseguirem seguint els següents passos

- Definir la nostra necessitat d'informació
- Localitzar las fonts d'informació adequades
- Establir una estratègia de cerca
- Avaluar els resultats

Definir la nostra necessitat d'informació

Abans de començar una cerca en una base de dades ens hauríem de plantejar si realment necessitem utilitzar una base de dades, ja que potser satisfem la nostra necessitat d'informació utilitzant un altre tipus de font d'informació com, obres de referència (enciclopèdies, índexs de revistes, manuals...). Si decidim consultar una base de dades hem de perfilar amb exactitud que és el que busquem :

- Definir l'objectiu i la utilització de la cerca (no és el mateix una cerca per una tesis que per un projecte, informe o altre treball d'investigació)
- Concretar què sabem sobre el tema i en quins aspectes estem interessats i quins han de ser exclosos
- Establir limitadors a la cerca com el període de cerca, la llengua o el tipus de document

Localitzar las fonts d'informació adequades

Després hem de seleccionar la base de dades que millor s'ajusti a la nostra necessitat d'informació i per tant haurem de conèixer de la base de dades:

- la cobertura temàtica
- la tipologia de documents que inclou
- la cobertura temporal
- la cobertura geogràfica / institucional

És molt important tenir presents aquests conceptes per saber exactament què s'està interrogant i si la base de dades que es consulta és la més apropiada. A més cal tenir en compte el tipus de document que indexa : per exemple, en una base de dades de tesis doctorals no trobarem mai articles de revista

Fixar-nos en l'estructura de la base de dades: Les bases de dades estan formades per registres. Cada registre conté tota la informació relativa a un article, llibre o qualsevol unitat documental.

Els registres es divideixen en camps i cada camp conté un tipus d'informació determinada (autor, títol, resum, etc.). A l'hora de fer una consulta en una base de dades és important tenir present que la informació està estructurada en camps i que l'execució de la cerca -i per tant els resultats que obtindrem- estaran determinats per aquesta estructura. Quan fem una cerca podem estar consultant un camp concret o un conjunt de camps determinats. És important fixar-se en l'estructura de la base de dades que consultem per saber quins camps s'han d'interrogar. No tots els camps del registre són camps de cerca.

Establir una estratègia de cerca

Cada base de dades té sistemes diferents de cerca i interrogació, però hi ha una sèrie d'elements comuns que totes segueixen i que ens ajuden a encarar una cerca. Cal que considerem totes les paraules i frases que puguin descriure el tema de la cerca (també termes sinònims, relacionats, variacions de sufixos com singulars i plurals, etc.).

Dinàmica general de cerca en una base de dades

Estratègia de cerca	Exemple
Cal començar escrivint una frase que resumeixi el que volem buscar.	Necessito trobar informació sobre la contaminació de l'aire a Barcelona causada pel tràfic
Després identificar paraules o frases que representen els principals conceptes.	• Descriptor 1 : Contaminació de l'aire • Descriptor 2 : Barcelona • Descriptor 3 : Tràfic
Buscar sinònims o possibles termes relacionats . Podem utilitzar diccionaris i thesaurus. Les bases de dades tenen índex de termes alternatius que ens poden facilitar aquesta tasca. Si la base de dades té una cobertura geogràfica àmplia haurem d'afegir els corresponents termes en altres idiomes	• Descriptor 1 : Contaminació de l'aire, Pol·lució • Descriptor 2 : Barcelona • Descriptor 3 : Tràfic, Automòbils, Cotxes
Establir relacions lògiques entre els termes : L'operador AND : Combina les paraules de manera que TOTES estiguin presents a cada un dels registres.	Pol·lució AND cotxes : només recuperariem els documents que continguin els dos termes
L'operador OR : Combina les paraules clau de manera que UNA D'ELLES estigui present a cada un dels registres.	Pol·lució OR cotxes : recuperariem tots els documents que continguin pol·lució, tots els que continguin cotxes, i tots els documents que continguin ambdós termes
L'operador NOT : Combina les paraules clau de manera que UNA D'ELLES estigui present a cada un dels registres, i l'ALTRA NO.	Pol·lució NOT cotxes : recuperariem tots els documents que continguin el terme pol·lució però que no contenen el terme cotxes
Utilitzar el truncament . Els termes poden tenir diferents sufixos (singular, plural, adjectius, etc.), i recuperar totes aquestes variants ens pot ajudar a cercar documents que ens interessin. El truncament permet recuperar el terme tal i com l'hem escrit i els termes amb les variacions de sufixos. La majoria de bases de dades utilitzen els caràcters "*" o bé "\$" per indicar un truncament.	• Cotxe* : recuperariem tant cotxe com cotxes • automòbil* : recuperariem automòbil, automòbils, automobilístic...

Avaluar els resultats

Si obtenim molts resultats (soroll)	Si obtenim pocs resultats (silenci)
• Afegir més termes o descriptors utilitzant l'operador AND per concretar més la cerca • Eliminar truncaments : l'ús inapropiat del truncament pot generar la recuperació d'informació que no ens interessa o que s'allunya molt del nostre tema de cerca • Eliminar descriptors que donin masses resultats • Fer ús de l'opció LIMIT acotar els resultats per any de publicació, per idioma, tipus de material, etc	• Eliminar termes i mantenir el més important • Afegir paraules clau utilitzant l'operador OR • Utilitzar truncaments • Revisar possibles errors tipogràfics • Buscar més sinònims i termes relacionats • Buscar en tots els camps de la base de dades

Instruments importants per a les cerques.

Les bases de dades solen comptar amb els següents elements que poden ser útils a l'hora de realitzar les teves consultes:

- **Descriptors o paraules clau, Keywords:** Són termes que sintetitzen i descriuen la matèria de què tracten els documents. Són assignats per documentalistes i permeten a la persona que cerca en la base de dades localitzar amb precisió els documents que tracten sobre un determinat tema. D'aquesta manera s'evita l'ambigüitat del llenguatge natural, en el qual gairebé sempre hi ha diverses maneres de referir-se a un concepte. Malgrat l'existència d'aquests descriptors, les bases de dades permeten que les cerques es facin en llenguatge natural, és a dir tal com s'utilitzen en el document.
- **Índex, Index Dictionary:** Moltes bases de dades organitzen en índexs els termes que s'introdueixen en els diferents camps, disposant-los en una llista alfabètica. Són molt útils en alguns casos perquè permeten verificar com apareixen exactament les paraules en la base de dades, per exemple en el cas de cognoms complicats.
- **Tesaurus:** Són llistes o diccionaris de termes normalitzats (descriptors). Els creadors de les bases de dades els utilitzen per assignar els descriptors a cada registre per descriure el seu contingut. Són molt útils per saber quin descriptor és el més adequat per fer una cerca o comprovar com s'escriu correctament i les seves possibles variants o relacionats
- **Documents d'ajuda, guies, demos...:** Normalment, totes les bases de dades tenen els seus propis documents d'ajuda penjada en la seva plataforma. Algunes fins i tot realitzen sessions de formació en línia que sempre són d'utilitat

Què fer amb els resultats que ens interessin

Marqueu els resultats que us interessin, i graveu, imprimeu o envieu-vos per correu electrònic les referències/documents, seguint les instruccions de cada base de dades. Si la base de dades és a text complet, ja disposareu del document. Si el que heu obtingut són referències bibliogràfiques, proveu si tenim el document consultant el Catàleg de les biblioteques de la UAB www.uab.cat/biblioteques/cataleg

Quines bases de dades tenim a la UAB

Per cercar les bases de dades que tenim a la UAB, podem consultar-les a través del **Trobador**⁺, el portal d'accés a tots els recursos electrònics disponibles al Servei de Biblioteques de la UAB: www.uab.cat/biblioteques/trobador. Trobador és un portal d'accés als recursos electrònics de les biblioteques de la UAB. Permet buscar i accedir a recursos com bases de dades o revistes electròniques utilitzant una única pantalla de cerca. Localitza els resultats en línia o en paper i enllaça amb el text complet quan està disponible.

També podeu cercar per títol al Catàleg de les biblioteques de la UAB: www.uab.cat/biblioteques/cataleg

Edició juliol 2015

Versió digital: <https://ddd.uab.cat/record/30104?ln=ca>